

Etika v psychologické diagnostice

FSS:PSYn5340 Etika v práci psychologa

Standa Ježek

ZDROJE

- Hogan kap. 16
- Standardy pro pedagogické a psychologické testování :: AERA, APA, NCME (CZ 2001, EN 2014)
- 11. kapitola z Weisse - Svoboda, Klimusová: Etické aspekty psychodiagnostické činnosti

další ZDROJE

- [APA Testing & Assessment](#)
- [Buros](#) i s guidelines [International Test Commission](#)
- Web [Kennetha Popea](#), stránka [assessment](#)
- ČMPS: <http://cmps.ecn.cz/?page=ekpsy> Skrze členství v UPA jsou pro členy platné i regule EFPA. Kodex ČMPS: <http://cmps.ecn.cz/?page=eticky-kodex> a kodex EFPA: <http://cmps.ecn.cz/dl/ekefpa95.pdf> v originále zde: <http://ethics.efpa.eu/meta-code/>. Metakodex platí i pro členy dalších asociací, které jsou členy UPA.
- [ISO 10667-1:2011](#): Assessment service delivery -- Procedures and methods to assess people in work and organizational settings -- *Part 1*: Requirements for the client
 - [ISO 10667-2:2011](#): *Part 2*: Requirements for service providers

NÁVAZNOSTI

- Diagnostika jako integrální část profese – jen několik speciálních témat, jinak implikace obecnějších způsobů uvažování o profesi
- Etické úvahy jako cesta k udržitelnému well-beingu
 - klienta
 - psychologa
 - profese

ZÁKLADNÍ TÉMATA

- Kompetence uživatele testu & Kvalifikace
- Informování testované osoby před vyšetřením
- Informování o výsledcích vyšetření
- Meze důvěrnosti informací získaných ve vyšetření
- Zabezpečení testů
- Spravedlivost testování (test fairness)

Etika a legislativa

„Psychodiagnostiku mohou provádět pouze psychologové, kteří absolvovali jednooborovou magisterskou psychologii. Ti také mohou být nabyvateli a uživateli testů.“ (Klimusová, Svoboda, s. 173)

Klient není od počátku ochoten vstupovat do kontaktu/interakce. Pak vyjadřuje, že očekával, že bude vyšetřen standardizovaným testem XY. Jeho použití psycholog zvažoval, avšak zavrhl, protože se domníval, že klient potřebuje něco jiného, než co test poskytuje.

Proč použít, proč ne?

Informovaný souhlas klienta s navrhovanou podobou vyšetření je samozřejmost. Aby byl vskutku informovaný, je potřeba, aby klient dostal řadu informací.

O (celém) cíli.

O průběhu – použitých metodách.

O možných výsledcích a jejich konsekvencích.

Jak detailně a kdy informovat o metodách?

Za jakých podmínek může „senior“ psycholog
přenechat vlastní administraci
standardizovaných metod svému asistentovi?
A co dát klientovi jednoduchý dotazník domů?

Uvádět či neuvádět, popř. v jaké podobě uvádět ve zprávě pro klienta detailní (číselné) výsledky standardizovaných diagnostických metod?

Jak moc nám záleží na možnosti přezkumu?

Klient má právo se seznámit s veškerým obsahem dokumentace, kterou si o něm psycholog (v organizaci) vede.

Chtěli bychom, aby to platilo už při výběrovém řízení?

Jak v organizaci sdílet výsledky vyšetření s kolegy neppsychology? Např. v roli HR psychologa nebo školního psychologa?

Jaké jsou konsekvence zdrženlivosti psychologů
v placení za pořízení a užívání
standardizovaných diagnostických metod?

Kdo má být zodpovědný za kvalitu testů
použitých v rámci vyšetření?

Standard 3.9

Test developers and/or users are responsible for developing and providing test accommodations, when appropriate and feasible, to remove construct-irrelevant barriers that otherwise would interfere with examinees' ability to demonstrate their standing on the target constructs.

Za jakých okolností můžeme modifikovat manuálem předepsaný postup administrace a vyhodnocení testu?

V kontextu výběrového řízení chce jeden z uchazečů znát výsledky svých testů. Měli bychom mu je poskytnout, či ne?

CODA

Etické argumentování nemá ducha omezování, represe či zotouzení, ale výzvy, růstu a kultivace.